

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
студентської наукової конференції

15-16 травня 2023 року

Том I

Полтава

**ОПОДАТКУВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ**

С. В. Пікуль
svitlana.pikul@st.pdaa.edu.ua

Науковий керівник
М. О. Палій, асистент

Пріоритетними цілями на шляху сталого економічного розвитку України є вступ до ЄС, НАТО. Проте реалізація даної мети напряму залежить від успішності реформації Податкової системи, елементом якої є інтеграція нашого законодавства до Європейського та запровадження податків, які діють у провідних країнах світу. Відомо, що саме податки більше, ніж на половину формують бюджет будь-якої країни (наприклад, податок на доходи фізичних осіб, на прибуток підприємств та податок на додану вартість). Податкова система, виконуючи свої функції (фіскальну, стимулюючу та регулюючу), може впливати на економічну політику країни. Зараз в Україні триває повномасштабна війна, відбувається багато негативних процесів в економіці країни та суспільному житті громадян. Доречно вважати, що податкова реформа зараз не на часі. Значна частина працездатного населення втратила робочі місця та вимушено виїхали за кордон, підприємства втратили значну кількість активів, або ж взагалі ліквідувались. Потрібно поступово напрацьовувати зміни в податковому законодавстві вже зараз, але впровадити їх після війни (коли економічна та політична ситуація буде більш стабільною), що дасть змогу платникам податків легко адаптуватись до нових умов.

Заробітна плата – це винагорода від роботодавця працівнику за виконану роботу, один з видів доходу громадян. Податки із доходів – це те, з чим стикається кожна економічно активна, працевлаштована людина. Працівники та роботодавці сплачують податки, щоб в майбутньому отримувати певні соціальні гарантії від держави, на території якої проживають та громадянами якої вони є (наприклад, безкоштовна медицина, освіта та інше). Так як економіка кожної країни є особливою, то, відповідно, особливим є податкове законодавство. А з тим і порядок нарахування, сплати та розміри податків. [1].

Утримання із заробітної плати – це та сума коштів, на яку зменшується сума заробітної плати при її виплаті. Утримання із заробітної плати в Україні станом на 2023 рік сумарно становлять 19,5 %. Сюди входить податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) – 18 % та військовий збір (ВЗ) – 1,5%. При кожній виплаті зарплати роботодавець повинен відраховувати по кожному працівнику утримання у встановленому відсотковою ставкою розмірі. У 2023 році розмір мінімальної заробітної плати складає 6700 грн. Отже, якщо сума нарахованої заробітної плати становить 6700 грн, то, за вирахування податків (ПДФО – 1206 грн, ВЗ – 100,5 грн), працівник отримає 5393,5 грн. Сума заробітної плати може також зменшуватись на розмір інших неподаткових утримань (аліменти,

профспілкові внески, внески до благодійних фондів та інше) за заявою працівника чи наказом керівника, на основі виконавчого листа. Ці утримання розраховують уже після нарахування ПДФО та ВЗ. Податкове навантаження на фізичну осіб може зменшуватись на розмір податкової соціальної пільги (ПСП). Податкова соціальна пільга – це сума, на яку працівник, як платник податку на доходи фізичних осіб, має право зменшити свій загальномісячний оподатковуваний дохід у вигляді заробітної плати від одного роботодавця. ПСП застосовується у тому випадку, якщо розмір доходу працівника не перевищує граничний розмір доходу працівника. У 2023 році граничний розмір доходу працівника складає 3760 грн, а розмір прожиткового мінімуму для працездатної особи – 2684 грн. За доходу, що є меншим за 3760 грн працівник має право на звичайну податкову соціальну пільгу, що становить 50% від прожиткового мінімуму (1342 грн). Тобто, якщо дохід працівника менший за граничний розмір, то необхідно від нього відняти розмір пільги – 1342 грн. Отримаємо 2418 грн, з яких і буде утримуватись ПДФО. Також працівники можуть отримати ПСП у розмірі 100% (звичайну), 150% та 200% (підвищену) згідно з умовами, які зазначені в чинному законодавстві [1, 2].

Повномасштабне вторгнення РФ показало, хто є справжніми друзями України на політичній арені. Безумовно, однією із них є – Польща. Польща у 1999 році стала членом НАТО, а в 2004 році – ЄС. Це розвинена країна, що має високий рівень доходу, високий рівень життя та безпеки, а також високу якість життя та освіти. Ми, як країна, що рухається в ЄС, маємо переймати досвід наших закордонних партнерів у різних сферах суспільного та економічного життя. У Польщі, як і в Україні, існує податок на доходи фізичних осіб. Він застосовується до різних видів доходу, зокрема і до заробітної плати. До категорії доходу відносять не лише ту суму грошей, яку виплачує роботодавець, а й багато інших видів доходу (від оренди, найму, тощо). Щодо доходу фізичної особи застосовується прогресивна відсоткова ставка податку. Неоподатковувана сума доходу за рік становить 30000 злотих з 1 січня 2022 року (відповідно на місяць – 2500 злотих). Розмір ПДФО складає 12% на перші 120000 злотих доходу на рік та додатково 32% на суму доходу, що більше 120000 на рік. На відміну від українських працівників (за яких податки сплачують роботодавці щомісяця), працівники у Польщі сплачують податок у розрахунок за цілий календарний рік, що збігається з податковим. Людина самостійно подає податкову декларацію із розрахунком ПДФО та сплачує суму податку до 30 квітня наступного за звітним роком. Тобто до 30 квітня 2023 року людина має подати податкову декларацію та сплатити податок за 2022 рік. У Польщі також діє система відрахувань з бази оподаткування, що може зменшити суму податку. Податкова пільга, з урахуванням розміру доходу, може бути застосована для осіб з дітьми та осіб, віком до 26 років, тощо [3, 4].

На сьогодні податкова політика України має ряд недоліків: нестабільність податкового законодавства, надмірний тиск на платників податків, нерівномірність податкового зобов'язання, невідповідність принципів формування та реалізації податкової політики України та країн ЄС. Поки що

Україна відноситься до країн, що розвиваються, адже за своїми економічними показниками вона відстає від розвинених країн, зокрема і Польщі. Основна відмінність між податками із зарплати в Україні та країнах ЄС – ставка податку. Прогресивна ставка податку є більше ефективною. Адже громадянин, який отримав більше доходу має і сплатити більший податок, щоб підтримувати економіку країни на належному рівні. Також варто звернути увагу на порядок та строк сплати податку. Відповідні органи мають дослідити досвід інших країн у податковій сфері та розробити стратегію реформування та розвитку податкової системи України. Це дасть нам змогу швидко впровадити зміни після закінчення війни та відновити економіку, а згодом стати в один ряд з розвиненими країнами світу за економічними показниками.

Список використаних джерел:

1. Онищенко В. Утримання із заробітної плати 2023 [Електронний ресурс] / В. Онищенко // Стаття. – 2023. – URL: https://www.golovbukh.ua/article/7612-podatki-z-zarplati#anc_5 (дата звернення 01.05.2023).

2. Податкова соціальна пільга в 2023 році [Електронний ресурс] // Стаття. – 2022. – URL: <https://smartfin.ua/page/podatкова-sotsialna-pilga-v-2023-rotsi> (дата звернення 01.05.2023).

3. Кацило Д. Польща, Румунія, Угорщина, Туреччина та інші. Які податки в сусідніх з Україною країнах. [Електронний ресурс] / Д. Кацило // Стаття. – 2023. – URL: <https://forbes.ua/money/ukraina-polshcha-rumuniya-ta-inshi-de-krashchi-podatki-21022023-11861> (дата звернення 01.05.2023).

4. Як, де і за яких умов українцям треба платити податки в Польщі? [Електронний ресурс] // Стаття. – 2022. – URL: <https://ukrayina.pl/ukrayina/7,183472,29015609,1071-1082-1076-1077-1110-1079-1072-1103-1082-1080-1093.html> (дата звернення 01.05.2023).

ФРІЛАНСЕРИ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

М. В. Бурмінова
milana.burminova@st.pdaa.edu.ua

Науковий керівник:
О. В. Єгорова, к. е. н., доц.

На сьогодні все частіше люди шукають дистанційну роботу, щоб мати можливість працювати тоді й там, де це зручно. Коронавірус, а потім і повномасштабне вторгнення показали, що цей вид роботи є зручнішим за звичайне перебування в офісі чи на підприємстві.

Фрілансери – це позаштатні працівники, які виконують роботу без укладання довготермінового договору. Завдяки широкому спектру пропозицій фрілансери можуть працювати в багатьох галузях, але особливо поширений такий вид роботи у програмуванні, маркетингу, фінансовій сфері, а також професіях, що належать до сфери моди та інших.